

Tekemistä yläkouluille

Ympäristöviikko on vihreitä tekoja ja hauskaa yhdessäoloa! Osallistumalla voit osoittaa ympäristöasioiden tärkeyden tai arvostuksesi luontoa kohtaan.

Seuraavilla sivuilla on yläkouluun sopivia toimintavinkkejä teemoittain ja oppiaineittain Ympäristöviikolle.

Ympäristöneuvonnasta voi lainata koululle mm. välineitä ötököiden ja veden tutkimiseen, metsämatikkavälineitä tai Ekopakun.

Varaukset ja tiedustelut
ymparisto@lahti.fi tai puh. 044 416 2762.

www.ymparistoviikko.fi

Koulun ympäristö

Melumittaus

Mikä on hiljaisin paikka koulun alueella? Mitä kukaan melutasoja, kuka arvasi oikein? Puhelimeen voi ladata maksuttomia melunmittausapplikaatioita.

Pohtikaa, miten itse voitte vaikuttaa ympäristön melutasoon. Tehkää ratkaisuja julisteita koulun seinälle.

Tutustukaa käsitteeseen ilmanlaatu. Linkejä mm. www.ekokumppanit.fi/ilma/ilmanlaatu_a.html

Millainen ilma koulun ympäristössä on? Tarkkailkaa omilla aisteilla ja tutustukaa www.ilmanlaatu.fi/Ilmanyt/nyt/ilmanynt.php

Mikä vaikuttaa juuri oman paikkakuntanne ilmanlaatuun ja mitä itse voi tehdä hyvän ilmanlaadun puolesta. Tutustukaa esim. www.lahti.fi/asuminen-ja-ymparisto/ympariston-tila/ilmanlaatu/

Etsikää kartoituksesta kehittämiskohde ja keksikää, millä keinoin asiaa voisi parantaa. Tehkää myös konkreettinen aikataulu ja työnjako, jotta asiaa oikeasti edistetään.

Lähimetsä

Tehkää retki lähimetsään. Miettikää minkälaiset kasvit ja eläimet viihtyvät kyseisessä metsässä ja miksi ja miten voimme suojella metsää.

Etsikää koulun lähistöltä rauhallinen paikka (vaikka melumittauksen avustuksella) ja pitäkää oppitunti ulkona.

Tutustukaa käsitteeseen ekosysteemipalvelu. Millaisia ekosysteemipalveluja lähimetsä tuottaa? Esitelkää ryhmittäin.

Haastatelkaa metsän kasveja (nimi, ikä, miksi on juuri täällä, mitä tekee eri vuodenaikoina, mitä on nähnyt jne.) ja kuvatkaa haastattelut.

Tehkää erilaisia kartoituksia (tai valitkaa yksi). Esitelkää tulokset. www.4v.fi/kekekoulussa

Tehkää roskiksiin uudet lajitteluohjeet, jotta uudetkin oppilaat osaavat lajitella. Tarkistakaa samalla, onko luokissa mahdollisuus lajitella ainakin energia- ja sekajäte.

Ilmanlaatu

Kartoitus

Pohtikaa kartoituksen pohjalta, mitkä asiat ovat hyvin ja miten asioita voi edistää, jotta ne pydyvät hyvinä.

Roskat

Käykää katsomassa, onko koulun alue roskainen. Ottakaa kuvia. Pohtikaa, mistä roskat ovat peräisin.

Tehkää retki jäteasemalle tai vaikka läheiselle ekopisteelle ja kerratkaa siellä jätteen lajittelua, muistakaa pohtia myös, miten jätettä ei syntyisi

Tehtäviä eri oppiaineisiin

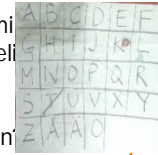
Äidinkielet ja muut kielet

Tutustukaa adjektiiveihin esim. ruotsiksi ja etsikää luonnosta adjektiivien mukaisia asioita esim. hård, grön, torr

LUMA

Etsikää luonnosta aakkoslinalle kirjaimi alkavia asioita eri kielijoukkueittain (esim. b=björk). Ketkä keksivät eniten?

Kuunnelkaa linnunlaulua ja koittakaa kirjoittaa kuulemanne paperille (esim. diidy-diidy), voitte myös keksiä, mitä lintu kertoo ihmistenkielellä. Linnunlaulua kannattaa myös nauhoittaa.

Katsokaa lyhyitä filmejä (7kpl) kestävästä kulutuksesta: Youtube, hakusana Onnea ostamatta

Tehtäviä: hsy.fi/ ->opettajalle -> sähköiset oppimateriaalit -> yläkoulut ja lukiot -> historia ja yhteiskuntaoppi

Historia ja yhteiskuntaoppi

Tutkikaa, miten kulutustottumukset ovat muuttuneet vuosien varrella. Lähde esim. www.stat.fi/tup/suomi90/heinakuu.html . Miten tämä on vaikuttanut luontoon? Miten voin itse kulutustottumuksillani vaikuttaa ympäristön tilaan?

Biologia ja maantieto

Tehtäviä: hsy.fi/ ->opettajalle -> sähköiset oppimateriaalit -> yläkoulut ja lukiot -> biologia ja maantieto

www.ekotiimi.fi/4 - materiaalin avulla pohditaan omia toimintatapoja ympäristönäkökulmasta

Kotitalous

Laskekaa, kuinka monta käsipaperia luokallinen oppilaita käyttää päivän aikana keskimäärin. Paljonko se tekee vuodessa? Voiko paperia säästää joillain keinoin?

Kerratkaa käsite ilmastonmuutos. Apuna voi käyttää esim. ilmasto.org-sivustoa. Nuorten akatemialla on myös lyhyitä filmejä aiheesta: <http://www.nuortenakatemija.fi/fi/note/oppimateriaalit/ilmastonkasvatus/>

Tehtäviä: hsy.fi/ ->opettajalle -> sähköiset oppimateriaalit -> yläkoulut ja lukiot -> matematiikka, fysiikka ja kemia

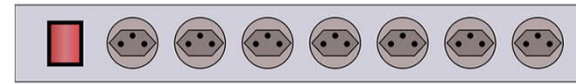
Suunnitelkaa ja toteuttakaa lähiruoka-ateria. Selvittäkää, mistä kaikki ruoan raaka-aineet ovat peräisin. Kuinka pitkän matkan aineet ovat matkustaneet yhteensä?

Katsokaa Ellan eväät filmejä (8kpl) ympäristöystävällisestä ruoasta: www.youtube.com , hakusana Ellan eväät

Käykää kaupassa etsimässä erilaisia ympäristömerkkejä mm. joutsenmerkki, luomu, Reilu kauppa. Voitte myös käydä vaatekaupoissa kysymässä vaatteiden ja tuotannon ympäristöystävällisyydestä

Energiapolku

Tekemistä joka arkipäiväksi

Pohtikaa, mistä energia tulee

Mistä ihminen saa energiaa?

Tutkikaa kuvia voimalaitoksista ja keskustelkaa, mistä sähkö tulee? Selvittäkää, millä koulu lämpenee ja lamput palavat.

Miettikää, miksi energiaa pitäisi säästää?

Keskustelkaa, mistä metsän kasvit ja eläimet saavat energiaa

Metsäretki

Miten metsä ja sen asukkaat valmistautuvat talven tuloon. Tehkää aiheesta pieniä näytelmiä.

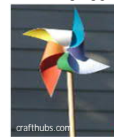
Lapsilla on usein paljon energiaa. Vapautetaan energiaa metsätempuradalla, jossa sipsutellaan kuin hiiri, loikitaan kuin jänis, kiipeillään, tasapainoillaan jne.

Taiteilua

Miettikää, miten koulussa ja kotona voi säästää energiaa ja taiteilkaa pieniä muistilappuja

Tehkää kuvallinen esitys kouluun tulevasta sähköstä ja lämmöstä ja laittakaa teos kouluun muiden oppilaiden näkyville.

Askarrekaa tuulimyllyjä

Toteuttakaa energiakartoitus

Oppilaat tekevät energiatarvituksen koulussa. Ovatko turhat valot ja laitteet pois päältä (myös opehuoneessa)

Asettakaa jokin konkreettinen tavoite kartoituksen pohjalta

Keke koulussa s. 71

(http://www.4v.fi/files/4677/keke_koulussa_PDF.pdf)

Esittäkää juhlissa kummioppilaille metsäretkellä tehtyjä näytelmiä metsänasukkaiden talveen valmistautumisesta.

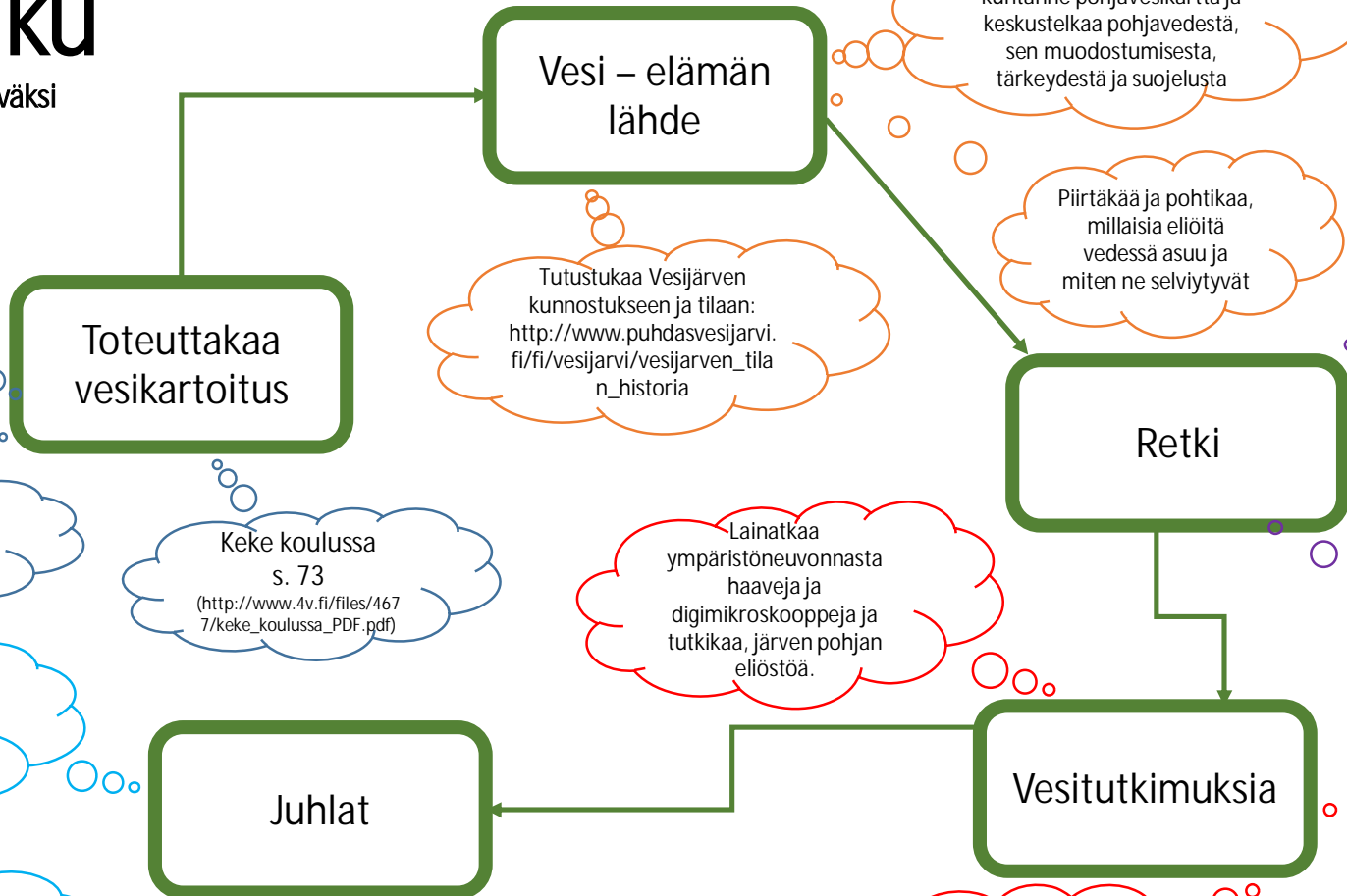
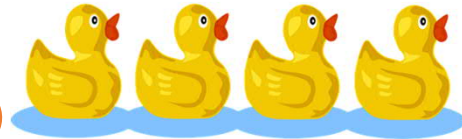
Sähköttömät juhlat

Tarjoilkaa eväitä, joiden valmistamiseen ei tarvitse sähköä

Kutsukaa kummioppilaat juhliin. Jakakaa energiansäästövinkkejä sekä vinkkejä, mistä lapset saavat energiaa

Vesipolku

Tekemistä joka arkipäiväksi

Vesi – elämän lähde

Etsikää netistä esim. Lahden kaupungin tai oman kuntanne pohjavesikartta ja keskustelkaa pohjavedestä, sen muodostumisesta, tärkeydestä ja suojelusta

Tutustukaa Vesijärven kunnostukseen ja tilaan: http://www.puhdasvesijarvi.fi/fi/vesijarvi/vesijarven_tilann_historia

Piirtäkää ja pohtikaa, millaisia eliöitä vedessä asuu ja miten ne selviytyvät

Toteuttakaa vesikartoitus

Miittikää oppilaiden kanssa, missä kaikkialla koulussa kuluu vettä ja kuinka paljon.

Asettakaa jokin konkreettinen tavoite kartoituksen pohjalta

Keke koulussa s. 73 (http://www.4v.fi/files/4677/keke_koulussa_PDF.pdf)

Valmistakaa juhliin vesijäätä (vrt. mehujää). Pohtikaa samalla veden eri olomuotoja.

Juhlat

Järjestäkää juhlaohjelmaksi vesivisa, sanoittaa lauluja uusiksi vesitarinoin ja esittäkää näytelmiä vesielioihin liittyen.

Kutsukaa juhluvieraita esim. kummioppilaat tai naapuriluokka ja esitelkää vesitutkimustuloksia

Retki

Lainatkaa ympäristöneuvonnasta haaveja ja digimikroskooppeja ja tutkikaa, järven pohjan eliöstöä.

Tehkää retki veden äärelle. Selvittäkää mistä vesi on tullut kyseiseen järveen/lammikkoon/ojan ja mihin vesi on matkalla

Pohtikaa, miten itse voisitte estää retkipaikan veden pilaantumista.

Vesitutkimuksia

Lainatkaa ympäristöneuvonnasta vesilaboratoriovälineitä ja tutkikaa näkösyvyyttä, happipitoisuutta, pH:ta jne.

Ravintoverkkoleikki: <http://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B8310AE95-08E0-4002-9B93-23151BDDAA9C%7D/55042>

Tutustukaa Ekopaku-hankkeen vesiohjelmiin: <http://www.ekopaku.fi/opetu/sohjelmat/vesi/>